Російська влада вчинила злочини проти людяності у вигляді ударів безпілотниками по цивільному населенню, а також воєнні злочини у формі насильницьких переміщень та депортацій мирних мешканців

НЬЮ-ЙОРК / ВІДЕНЬ (27 жовтня 2025 р.) – Російська влада систематично виселяла українських цивільних осіб через повторні атаки безпілотників, депортації та переміщення в межах скоординованої політики. Про це йдеться в новій доповіді Незалежної міжнародної комісії з розслідування щодо України, представленій Генеральній Асамблеї ООН.

У цій доповіді встановлено, що атаки дронів малої дальності, здійснені російськими збройними силами, охопили значно ширшу географічну територію ніж зона, визначена в попередньому розслідуванні Комісії від травня 2025 року. Обстріли відбувалися на лінії довжиною понад 300 кілометрів уздовж правого берега Дніпра, зокрема в Дніпропетровській, Херсонській та Миколаївській областях. Задокументовані випадки атак свідчать про те, що підрозділи російських збройних сил діяли з лівого берега Дніпра під централізованим командуванням та застосовували схожу тактику для навмисного завдавання ударів по цивільних особах та об'єктах цивільної інфраструктури.

Регулярні удари російських збройних сил із використанням безпілотників малої дальності по прифронтових районах призвели до загибелі та поранень цивільних осіб, масштабних руйнувань та змусили тисячі людей залишити свої домівки. Комісія дійшла висновку, що ці напади є злочинами проти людяності у вигляді вбивств та насильницького переміщення населення.

Протягом понад року російські збройні сили завдавали ударів безпілотниками по широкому спектру цивільних цілей, що призвело до поранень та вбивств мирних мешканців, значних руйнувань та поширення страху серед населення. Атаки були спрямовані на житлові будинки, медичні заклади та іншу цивільну інфраструктуру, що призвело до збоїв у роботі життєво важливих послуг. Зафіксовано випадки обстрілів аварійно-рятувальних служб — карет швидкої допомоги та пожежних бригад — всупереч їхньому особливому захисту, гарантованому міжнародним гуманітарним правом, що перешкоджало виконанню їх обов'язків.

Мешканці обстріляних районів розповіли про надзвичайно складні умови проживання. Одна жінка, яка виїхала з району постійних обстрілів, сказала: *"Дрони б'ють по будь-яких машинах, атакують будь-який транспортний засіб. Сюди ніхто не приїжджає – ні пожежники, ні швидка допомога, ніхто взагалі"*.

Багато атак було здійснено за узгодженою схемою, а саме за участю декількох безпілотників або одного і того ж дрона, який скидав кілька боєприпасів поспіль,

що часто спричиняло пожежі. Зазвичай перший дрон пробивав дах, а другий скидав туди вибухівку. Деякі безпілотники використовували запальні боєприпаси. Один зі свідків сказав: *"Це не просто вибух – снаряд відразу спалахує, як феєрверк"*.

Комісія ідентифікувала конкретних виконавців, підрозділи БпЛА та пов'язані з ними військові частини, а також командирів, розміщених на лівому березі Дніпра. Всі вони належать до складу Угрупування військ "Дніпро" Російської Федерації.

У доповіді також зазначається, що російська влада, здійснюючи депортацію та насильницьке переміщення населення з підконтрольних їй районів Запорізької області, діяла скоординовано, що кваліфікується як воєнні злочини.

У 2024–2025 роках російська влада депортувала українських цивільних осіб із окупованих районів Запорізької області до Грузії, посилаючись на законодавство Російської Федерації щодо правового статусу окремих категорій іноземних громадян. Виконавці депортацій доставляли постраждалих на російсько-грузинський кордон і змушували їх перетинати його.

У 2022–2023 роках російська влада переправляла мирних жителів на підконтрольні українському уряду території, звинувачуючи їх у діях проти Росії. Постраждалих доставляли до контрольно-пропускних пунктів на кордоні підконтрольної російським силам території. Там вони були змушені перетинати небезпечну оперативну зону довжиною від 10 до 15 км, щоб дістатися до українського блокпоста.

Під час депортацій та примусових переміщень постраждалих зазвичай затримували, катували, а їхні документи та особисті речі конфісковували. Ці дії спричиняли тяжкі фізичні та психічні страждання й становлять воєнні злочини у вигляді нелюдського поводження та порушення прав людини.

Зібрані докази свідчать про те, що російська влада, включно з вищими посадовими особами, на окупованих територіях Запорізької області діяла в межах систематичної та скоординованої політики. До причетних структур належить Управління з міграційних питань Міністерства внутрішніх справ Російської Федерації, співробітники Федеральної служби безпеки (ФСБ) та інші органи влади.

Комісія також розглянула заяви російської влади про атаки безпілотників українськими збройними силами на цивільні об'єкти на окупованих Росією територіях. Однак завершити розслідування не вдалося через відсутність доступу до цих територій, ризики для безпеки свідків й відсутність відповідей на офіційні запити Комісії, надіслані російській владі.

КІНЕЦЬ

Довідкова інформація: *Незалежна міжнародна комісія ООН з розслідування щодо України є незалежним органом, дорученим Радою ООН з прав людини, зокрема, розслідувати всі передбачувані порушення та зловживання правами людини та порушення міжнародного гуманітарного права, а також пов'язані з ними злочини в контексті агресії проти України з боку Російської Федерації. До складу Комісії входять Ерік Мьосе (Голова), Пабло де Грейфф та Врінда Ґровер.*

З питань ЗМІ звертайтеся до*: Сауле Мухаметрахімової, радниці Комісії зі зв'язків зі ЗМІ, saule.mukhametrakhimova@un.org, або (+43-1) 26060-83450 або (+43-676) 3493464; або Тодда Піттмана, радника зі з'язків зі ЗМІ слідчих місії Ради ООН з прав людини, todd.pitman@un.org або (+41) 76 691 1761.*

Слідкуйте за роботою слідчих органів Ради з прав людини у соціальних мережах:

X | *Facebook* | *Instagram* | *LinkedIn*